

«ELS BARRIS», un bon exemple per a tots de com són les festes populars. «Els barris», una tradició que cal mantenir.

SUMARI:

- El lector opina
- Agenda
- Editorial
- Plantes per a remei a la Ribera del Sió
- La comarca
- El pagès i les vacances
- Història i anecdotari
- Girs del llenguatge
- Entrevista amb els alcaldes dels cinc pobles agregats al Municipi
- El dret a l'autodeterminació
- Jornada de protesta al camp
- Quinta columna
- Valor educatiu de les notes
- Catalunya: Espill del seu passat
- Demogràfiques
- L'Ajuntament informa
- Som a Riella: Els comunals són del poble

SIO - Butlletí Informatiu Municipal

Director: Josep Huguet i Herbera

Subdirector: Jaume Cuñat Mata

Redactors: Josep Bertran, Pasqual Castellà, Jaume Cots, Joan Eroles, Ramon Llena, Josep M.ª Lluch, Isidre Marsà, Pere Mora, Jordi Padullès, Josep M.ª Pijuan i Joan Puig.

Col·laboradors: Miquel Aguilà, Ramon Creus, Jaan Novell, Lluís Pons, Deudat Pont i Guillem Viladot

Edita: Ajuntament d'Agramunt (Lleida)

Impremta G. Vicens - Guimerà, 15
Agramunt

Redacció i Administració

Carrer la Plaça, 1 Apartat Correus 10
Agramunt (Lleida)

Subscripció anual: Espanya 300 ptes.

Estranger 350 ptes.

Número solt 30 ptes.

Dipòsit legal: L. 138-1964

Publicitat contractada anual:

Una pàgina 3000 ptes. al mes

1/2 " 1500 "

1/4 " 750 "

1/8 " 400 "

Anuncis solts, 50 % d'augment

Per a subscripcions i anuncis poden
dirigir-se a la Llibreria

Gaspar Vicens - Tel. 39 09 79

o bé a Pere Mora - Tel. 39 03 81

Jaume Cots - Tel. 39 01 32

METGES:

El servei «Metge de Guàrdia» de la Comarca, per als dies festius i caps de setmana, està constituït a càrrec dels següents doctors:

Dr. ANTONI PASCUAL SORO

Telèfon 530776 — Les Pallargues

Dr. LLUÍS SABALA ABELLÓ

Telèfon 390222 — Preixens

Dr. JOAQUIM FELIP BRUFAU

Telèfon 390154 — Agramunt

Dr. MIQUEL SUAREZ OTERO

Telèfon 390635 — Agramunt

BOMBERS: Ajuntament - Tel. 39 06 32

CREU ROJA I SERVEI D'AMBULANCIA

Telèfon 390013 - Guàrdia Civil Agramunt

FARMÀCIES:

Sr. ANGEL MAS GRAU Telèfon 39 01 33

Sr. GUILLEM VILADOT PUIG Tel. 390087

Als domicilis dels metges i a les farmàcies, hi ha un cartell indicant, cada festa, el metge de torn. Les guàrdies mèdiques dels festius que corresponguin als metges de les Pallargues i Preixens, quedaran centralitzades a la Fonda «Cric» Telèfon 39 01 09.

El lector opina...

Sr. Director de SIO i Sr. Alcalde

Amic i ciutadà Josep Huguet i Herbera:

Voldria, només, aprofitar l'ocasió que em dona el meu pagament de SIO, per felicitar-vos per la vostra elecció a la direcció de la nostra vila d'Agramunt. Potser un dia revindré a Agramunt i ja tindrem ocasió d'entretenir-nos parlant de les nostres coses

Voldria dir-vos, a mena d'excusa, que no vaig escollir la nostra Vila, com a residència, al meu retorn de París, perquè sentia que m'haurien mancat tres coses: En Brufau, la República i els arbres del canal.

De totes maneres, i com us dic més amunt, un dia no massa llunyà revindré a la Capital del Sió.

Vostre, d'Agramunt, de Catalunya i de la República,

Gabriel SANS i XANDRA

(Pollença, 7-7 del 79)

Sr. Director:

El dia 5 d'agost es va celebrar la Festa Major de Les Puelles en honor del patró del poble, Sant Domènec. Va ser una festa molt maca i molt familiar, a les 6 de la tarda es va celebrar una missa solemne, celebrada per un mossèn del poble; mossèn Marquilles, en sortir d'aquesta missa es va fer una mena de jocs infantils, jocs japonesos i altres jocs per a tota la mainada i per acabar l'animat ball de fi de festa

Esperant que cada any sigui més animada, i que per molts anys la puguem anant-la acompanyant,

M.ª Antonieta B

Sr. Director de Sió:

La família Valls Marquilles, agraeix a tothom, l'ajuda en l'extinció de l'incendi esdevingut la nit del diumenge dia 5 d'agost.

MOLTES GRÀCIES

ALS LECTORS

La Redacció, manifesta la no obligatorietat d'acceptar totes i cada una de les col·laboracions rebudes.

Per altra banda, la publicació dels articles signats, no significa l'acceptació implícita del seu contingut per part de l'equip redactor.

Es recorda que els treballs que enviïn els col·laboradors de SIO, han d'anar escrits en paper blanc, en una sola cara del full i a màquina a doble espai, signats i amb l'adreça, si bé, es publicaran amb pseudònim, sempre que els autors ho vulguin.

Els escrits que arribin a SIO, perquè puguin sortir publicats en el mes de data de la revista, han d'ésser presents a la redacció (Apartat, 10) abans del dia 25 del mes anterior.

JULIOL

Dia 18 — MERCAT

Des que es traslladà —fa anys ja— el nostre tradicional mercat del diumenge al dimecres, avui és el primer dimecres que han deixat de venir els "cotxes de mercat". Aquesta decisió fou acordada fa uns dies, en una reunió que tingueren: l'Ajuntament i els botiguers de la Vila, i on es parlà de la financiació d'aquests autocars —que són deficitaris— sense arribar a cap acord positiu. L'Ajuntament —dins la política d'austeritat econòmica actual— no vol finançar-los més, i demanà la col·laboració dels botiguers, mitjançant unes quotes, que aquests no voigueren acceptar.

Dia 19 — "HABITACLES DEL SIÓ"

A la sala d'actes de l'Ajuntament ha tingut lloc, aquesta tarda, el lliurament de contractes i claus als propietaris dels 32 pisos d'aquest bloc de "Vivendes del Sió", dut a terme pel Ministeri d'Obres Públiques i Urbanisme: Patrimoni Social. Ha fet el lliurament dels mateixos el Delegat Provincial d'aquest Ministeri, senyor Carles Bordons Escobar al qui acompanyava el nostre Batlle i altres autoritats. S'ha finalitzat l'acte amb un petit refrigeri en un restaurant local.

Dia 21 — "AVUI"

Des d'aquesta secció, SIO es congratula i felicita el nostre únic periòdic en català "Avui", perquè avui celebra l'aparició del seu número 1.000 —deu vegades cent, com diu Josep M.ª Espinàs, en la seva col·laboració diària en ell— i voldríem que aquestes "deu vegades cent" fossin en nombre inacabable.

"GAMBERRADA"

Ahir l'Ajuntament col·locà al parc Josep Brufau (passeig del Sió) i en les principals entrades, 3 rètols prohibint la circulació a les motocicletes. Avui ja s'han arrencat 2 i també, potser els mateixos promotors d'aquest acte tan cívic, han trencat un arbre dels que allí hi ha. Tota una proesa per un sol dia.

Dia 22 — ESTATUT DE SAU

L'Alcalde i alguns regidors d'Agramunt, s'han traslladat a Tàrrrega, aquest matí de diumenge, per a reunir-se amb els altres representants de les diferents viles de la comarca d'Urgell, per donar el seu suport a l'Estatut de Sau i demanar-ne la ràpida aprovació sense cap retallada.

Dia 23 — ROBATORI

Aprofitant aquest cap de setmana, han entrat a una botiga d'electrodomèstics del carrer Angel Guimerà —per la part de darrera, que dona a un petit corriol— de la que s'emportaren diversos objectes —la majoria dels quals esren musicals— per un valor de 125.000 pessetes.

Dia 24 — TAULERS D'ANUNCIS

Són els que està col·locant l'Ajuntament en nous i estratègics indrets de la Vila, i també substituint els vells per aquests de nou disseny.

Dia 27 — ARRIBADA

Els 14 alumnes de l'Institut d'Agramunt que, en règim d'intercanvis escolars, han passat unes vacances de 15 dies a l'estranger, a les poblacions de Dol de Bretagne i Martigny-Frechand —Bretanya francesa— avui han retornat, junt amb els seus nous amics bretons, perquè aquests —com ells primer a les seves terres— puguin conèixer el nostre país. Aquest viatge ha estat organitzat pel Seminari de francès de l'Institut, i la majoria són alumnes del 2.º curs de B. U. P.

Dia 31 — ACCIDENTS

Aquest mes de juliol ha estat, desgraciadament, tràgic en accidents de circulació en el que fa referència a convilatans nostres. N'hem tingut de totes menes i més o menys aparatosos. La majoria d'ells (4) han tingut lloc en diferents indrets de la carretera d'Artesa, un altre a Tàrrrega, i el més il·lunyà a Màlaga, on una parella d'agramuntins feien turisme.

AGOST

Dia 5 — BARRIS

Aquests últims dies els han celebrat: El passat dia 21 de juliol, els veïns de la urbanització "Verge dels Socors", ahir els del carrer Sió. Ambdós amb molta animació.

Actualment amb el naixement de la nova i jove democràcia que hem estrenat, s'ha produït a nivell de tots els Països Catalans, una revifalla del fenomen anomenat festes populars.

Hem pogut observar com en nuclis de població més grans que Agramunt, s'ha desvetllat un moviment en pro de tornar a retrobar aquells costums i tradicions tan nostres, i que gran part d'ells foren suprimits, per exemple la festa del Carnestoltes, i moltes altres.

Doncs bé, ara es tornen a fer aquelles vetllades a l'aire lliure, obres de teatre a les places, etc. Ací a la nostra vila, el fenomen no ha estat tan marcat, ja que des de fa molts anys es van mantenint unes tradicions i festes vertaderament populars.

Si analitzem les festes populars a la nostra vila, en trobem unes quantes amb una tradició de molts anys, com per Sant Isidre, festa dels homes del camp; la diada de Sant Cristòfol, festa dels xòfers; els focs de Sant Joan i de Sant Pere, els Balls de Barris dels Xalets i del carrer Sió, on la gent surt a les nits amb una disposició innata de ganes de fer gresca i disfruitar el més possible a uns preus a l'abast de totes les economies en uns temps prou costerosos per a tots, i després ens queda la Festa Major, que en els últims anys és gratuïta i generosa amb tots els vilatans i forasters, arribant a ésser uns dies on els carrers i places s'omplen de gom a gom; això sí que són festes autènticament populars.

Per causes involuntàries, dos articles del número de SIÓ del mes de juliol, es van publicar sense el nom dels autors. El títol de l'un era: «Josep Pané, l'home sencer queda» de Josep Farreny, d'Agramunt; l'altre era: «Fundació de les Hores Canòniques» de Carles Publll, de Castellnou de Seana. Els preguem que ens vulguin disculpar.

SIÓ

Plantes per a Remei a la Ribera del Sió

Encetarem aquesta secció, enumerant les plantes o herbes que, en sortir al defora, trobem amb molta abundància i procurarem explicar les seves qualitats perquè ens facin gaudir d'una millor salut.

En primer lloc, les enfermetats i les herbes més idònies per a combatre cada enfermetat, per separat i, a continuació, cada una de les herbes més conegudes, mencionant per separat la part a utilitzar, les propietats, les indicacions i l'ús.

Recordem que sempre és millor posar-hi diverses herbes per la mateixa enfermetat, perquè les unes potencien les altres. Si solament en tenim dues o tres de les que aquí anomenem, són eficaces igualment.

Es útil saber que les herbes ens poden fer gaudir d'una vitalitat de cos i mentalitat, per fer-nos apaivagar o inclús desaparèixer petites enfermetats i molèsties; però mai en els símptomes d'una enfermetat greu, deixarem de sol·licitar l'ajuda del metge.

Tots hem vist com un gos o un gat en un moment determinat mengen herbes, segons la que escullen, els produeix un vòmit, altra és un purgant...

Si els animals que estan en llibertat saben collir l'herba que els anirà millor per aliviar el malestar del seu cos; si 460 anys abans de Crist, el metge més gran de l'antiguitat, HIPOCRATES, ens va deixar remeis o receptes que avui en dia encara conserven la seva eficàcia; això ens demostra l'efectivitat de les herbes medicinals.

Hem de tenir present que les herbes algunes vegades no acostumen a tenir acció específica contra una enfermetat determinada, sinó en el sentit d'augmentar les forces autocuratives de l'organisme, o afavorir l'eliminació de substàncies perjudicials pel cos humà.

Totes les herbes que aquí s'anomenaran, es poden recollir per la nostra comarca i RIBERA DEL SIÓ.

ENFERMETAT: CONSTIPAT

HERBES: Flor de saüc, tiha, blenera, menta, romaní, sàlvia, hisop, timó, te de roca.

PART EMPLEADA: FULLES I FLORS.

US: Es barregen totes, després de trencar-les a trossos molt petits, es fa una infusió d'una cullerada grossa per tassa de tisana i se'n prenen de tres a quatre diàries.

ENFERMETAT: GRIP

HERBES: romaní, flor de saüc, camamilla, parietària, angelet o centàura.

PART EMPLEADA: FULLES I FLORS.

US: Totes juntes es trenquen i s'hi posa una cullerada sopera per tassa, al principi cada hora una tassa, després es pot fer cada tres o quatre hores.

ENFERMETAT: INSOMNI

HERBES: ababol, rosella, aspí blanc, menta, camamilla, espígol, llúpol, tiha.

PART EMPLEADA: FULLES I FLORS.

US: Després de ben trinxades una cullerada sopera amb infusió per tassa; una tassa abans d'anar a dormir.

L'alimentació és el factor més important; ha d'ésser natural rica en vitamina B; juntament amb aire pur, excursions, caminar, banys derivatius, influeix molt també, les emocions, preocupacions, treball mental, l'ús del cafè, l'alcohol, etc., etc.

ENFERMETAT: GOTA

HERBES: ortiga, sàlvia, flor de saüc, fulles de freixe, cua de cavall.

PART EMPLEADA: FULLES I FLORS.

US: Una cullerada grossa d'herbes per tassa. Durant l'atac de gota, beure més sovint i, més pausat, quan ha passat l'atac.

UN HERBOLARI

LA COMARCA

En encetar aquesta nova secció voldria, en primer lloc, explicar el seu motiu i objecte.

Doncs bé, el parlar a "SIO" dels pobles de les rodalies d'Agramunt —és a dir, la Comarca—, era quasi una necessitat, un buit que restava per omplir i que ja s'havia fet sentir en alguna enquesta de les fetes per SIO. La cosa es va fer realitat quan no fa massa dies en una reunió de la redacció, alguns membres vàrem exposar aquest fet, i com que les coses, per a fer-les, només cal tenir-ne ganes, aquí és el resultat.

Se'm va encarregar d'elaborar aquesta secció, i dic elaborar perquè són moltes les coses i pobles dels que s'hauria de parlar aquí, ja que gairebé tots tenen quelcom per a dir, i no voldria que cap se'n sentís relegat, per tant, demano des d'ací, l'ajut i col·laboració de tothom que vulgui fer saber quelcom del seu poble, pel qual es pot dirigir a mi o a la redacció de SIO, perquè malgrat la bona voluntat per part meua i de tots els companys de redacció, sé que ens quedaran moltes coses a dir, per no tenir-ne notícia.

L'objecte que m'he proposat, és intentar en aquest espai, exposar els fets i esdeveniments que puguin ocórrer a la comarca, i deixar al mateix temps testimoniatge de l'existència prou viva d'uns pobles que contribueixen en bona part a potenciar la vida, el progrés, i els costums d'aquesta comarca i d'aquest Agramunt tan nostre.

I ja per començar de fet aquesta secció, no voldria parlar de cap esdeveniment concret, sinó d'una realitat prou palesa, la sorberia davant el crit dels nostres pobles.

Hem sentit dir moltes vegades que un poble és un grupet de cases o que és una ciutat petita, doncs no, hem de començar a veure que un poble no és una ciutat petita, sinó una família gran, que ha traspassat el llarg dels anys, amb el seu propi silenci i la rutina de cada dia, i que trencar aquesta harmonia, és gairebé un pecat com destruir la innocència d'un infant. Fins fa poc, aquesta harmonia ha restat gairebé intacta, però s'ha acabat ja la pau, han començat a venir els parents d'Amèrica d'aquesta gran família a senyorejar els castells del poble i les cases de pagès, a lluir les joies del seu imperi de fums, a caçar les perdius amb bales d'argent, i a canviar els pobres però bons costums, a cops de talonari de vegades sense fons.

Aquest és un fet que estem veient cada dia més, el desarrelament dels nostres pobles, la venda de la nostra identitat. La cosa és així, i la veig de difícil solució, és com una gran màquina destructora que s'atansa cada dia més de pressa per la carretera N-II.

No sé si algú ha intentat buscar-hi un sentit o una explicació a aquest fenomen, pel qui senti ganes de fer-ho, jo li faig la següent pregunta: ¿som als pobles gent hospitalària, o bé homes colonitzats?

R. LLENA

El Pagès i les Vacances

L'estiu és l'època de l'any que quasi tothom aprofita per disfrutar d'un descans en la rutinària feina de cada dia: són les vacances. Aquests dies que hom es desempallega de l'activitat que té durant l'any, fruit amb un viatge o amb l'estada en un determinat lloc, per veure de sortir del costum de cada dia. A l'estiu sovintegen anreu, a les botigues, tendes i fins i tot en petites indústries i tallers, els rètols "Tancat per vacances". La vida del poble i de la ciutat queda un xic paralitzada per aquest motiu. L'escrivent, el paleta, el funcionari, el comerciant, etc. escullen els seus jorns de repòs i lleure generalment la temporada de la calor.

Enmig de tot aquest batibull que s'organitza, sobretot a les ciutats i que es nota en les carreteres, patibul massa vegades de molts, trobem en els pobles on l'activitat primordial és l'agricultura i la ramaderia, una gran mobilitat fruit d'aquells que diuen que no fan mai vacances: els pagesos.

El pagès, encara que no podem generalitzar ni aplicar un criteri uniformador per a tots, diu, amb raó moltes vegades, que no pot fer vacances. Sovint algú el replica que si no en fa és perquè no vol. Raonament un xic temerari que dona a entendre que el que ho diu no coneix el pagès ni els problemes de la pagesia. Per mi, que no sóc pagès però que durant les vacances d'estiu puc copsar l'ambient i el treball de la meua família pagesa, el pagès actual immers, com tothom, dins d'aquest món en el qual és imprescindible i precis satisfer tota una sèrie de necessitats peremptòries com poden ser menjar, vestir, criar i educar degudament els fills, o poder aixoplugar-se en una vivenda digna, i altres potser no tant però, al cap i a la fi, dignes per realitzar-se com a persona i poder ocupar els moments d'oci i lleure com pot ser: el cotxe, la televisió, llegir un llibre o anar al cinema i al teatre, ha de multiplicar-se en la seva feina i ha de complimentar sovint la seva tasca del cultiu de la terra amb la de ramader.

Avui el pagès de les nostres contrades no en té prou amb el fruit i els guapys que li proporciona la terra, per això ha hagut de construir una "granja". Es així com aquest pagès-ramader es converteix en una persona lligada completament tots els dies de l'any a la seva feina i, per tant, no pot fer vacances en el sentit actual que té aquesta paraula. Qui em donarà menjar als porcs?, em deia l'altre dia un pagès del meu poble, si me'n vaig de vacances. Ben bé no vaig saber què contestar-li.

La pagesia en aquest país poc protegida en tots els aspectes, topa no solament amb el problema de les vacances, els nostres avis no sabien mai el que era fer vacances, no s'ho havien plantejat. Hi ha altres cavalls de batalla que s'haurien de resoldre. El pagès treu poc rendiment de la seva feina perquè és víctima d'una sèrie d'especuladors que viuen de la seva suor. El pagès és víctima propiciatòria de tota una gamma de monopolis de venda (adobs, insecticides, pinsos, flavors, etc.) i de compra, els famosos "intermediaris", aquells que el seu treball consisteix a portar el producte del pagès al consumidor. Hom pot observar la gran diferència que hi ha entre el preu del fruit que ven el pagès i el preu que en paga la mestressa de casa quan va a comprar.

Aquests en síntesi, agreujats per la manca d'una autèntica seguretat social, "qui em farà la feina si caic malalts?", també em deia aquell pagès, són alguns d'aquests problemes.

Ara bé, a tot això s'hi albira una possible solució. Perquè el pagès pugui anar-se'n de vacances, perquè el pagès estigui tranquil en cas de malaltia que la seva feina tirarà endavant, perquè el pagès no hagi de pagar els adobs tan cars, perquè el pagès pugui portar ell directament a vendre els seus productes, calen unes autèntiques cooperatives, cal la cooperació entre tots. Que això és difícil, que això és somniar? m'ho deia també aquell pagès. Pensem però que no és impossible, a Europa ho fan. Si volem sortir d'aquest cul-de-sac en què es troben l'agricultura i la ramaderia, si volem competir amb els pagesos i ramaders europeus el dia que entrem en el Mercat Comú, crec que s'haurà de fer així, altrament el pagès es veurà abocat a un carreró de difícil sortida. La tasca a fer és difícil i feixuga, cal un canvi en la manera de ser de molts dels nostres pagesos, cal que el pagès pensi que sol no podrà combatre els enemics. Cal formar autèntiques i veritables cooperatives. Aquelles cooperatives que tenia en la ment, disposat a portar-les a la pràctica, un pagès que ens ha deixat, que ha tornat a la terra el passat mes de juny, Josep Pané. Des d'aquestes pàgines voldria dedicar-li aquestes paraules per recordar una vegada més aquell home que ho donà tot per la pagesia i el moviment cooperativista.

Miquel AGUILÀ i BARRIL

TAULA RODONA Unió de Pagesos - Cambra Agrària

La Unió de Pagesos demanà a la redacció de «Sió» que fes de mitjancera en una taula rodona amb la Cambra Agrària, tal com ja s'informà. Després, «Sió» tingué diversos contactes amb representants de la Cambra Agrària i aquests han anat ajornant el col·loqui pretès, per la qual cosa, de moment, ha estat impossible de realitzar-lo.

Sió, 13 d'agost, 79

Xocolata

Jolonch

AGRAMUNT

ROS ROCA S.A.

LA INDÚSTRIA
DEL REMOLC

Per a un bon servei

**Funerària
(Casa Romà)**

*Servei Oficial
únic de
EL OCASO, S.A.*

Mercè, 19
Tel. 390309

Rapidesa... Economia... **AGRAMUNT**

Llenya i Carbó

**F. Santamaria
i Fills**

Santa Esperança
Telèfon 390387

*Exclusivitats * Draperia Anglesa i Francesa
Camises - Corbates - Articles Home*

Sastreria Univers

Tailleur Sastre

Roda. Carlemany, 79 - Tel. 21286 LES ESCALDES
Valls d'Andorra

**Ajudeu SIÓ,
subscrivint-vos-hi!**

Col·laboreu-hi!

Anuncieu-vos-hi!

SIO, ÉS DE TOTS!!

Restaurant
Cafeteria
Discoteca
Sala de Festes
Piscines
Pista d'Estiu
Video-Set

Estacions de
Servei a:

Agramunt
Cubells
Montgai
Mont-roig

Establiments

E. S. A.

Tels. 390802
390202 - 390142

AGRAMUNT

HISTÒRIA I ANECDOTARI

Un dia indeterminat de la passada guerra, una bona velleleta explicava tota esgarrifada, que després del Foc de Sant Ramon, els Coberts de Ca la Vila estaven plens de morts. Un dels oients va tenir l'ocurrència de preguntar-li si la pila arribava dalt de tot, fins al sostre. Qui així parlava era un adolescent, el qual amb la imaginació sobreexcitada pels fets bèl·lics que es vivien, considerava que no hi havia motiu d'esborronament per la contemplació dels cadàvers que poden cabre, estesos, en el reduït espai dels esmentats Coberts.

A últims d'agost de l'any 1875, sojornava a la vila la columna del coronel Enrile, constituïda per set companyies d'infanteria i dos esquadrons de cavalleria. Una força respectable que, aparentment, havia de mantenir allunyat l'enemic.

Però la realitat fou ben diferent. Unes nombroses partides de carlins, comanades per Joan Castells, s'aproparen a Agramunt la nit del 30 d'agost, i l'endemà a punta de dia atacaren la població per tots quatre costats. Sorpreses les guàrdies, ben aviat foren ocupats els extramurs i els carrers perifèrics, concentrant-se la lluita a l'entorn del Mercadal i de la plaça de l'Església, on la defensa liberal fou aferrissada.

Mentrestant, un escamot de cavalleria de les tropes allotjades a La Fondandana, logrà escapar-se cap a Tàrrrega, on es trobava la columna del general Moreno del Vilar, el qual en saber la notícia, s'encaminà a marxar forçades vers Agramunt per tal de socórrer els assetjats.

Als volts de les vuit corregué la notícia que els liberals rebrien reforços i el cap carlí ordenà la retirada, la qual

efectuaren enduent-se 114 presoners i un botí abundant en cavalls i armament. Quan entre deu i onze del matí Moreno del Vilar entrava a la vila, tot havia passat, només les desferres de la lluita i les víctimes esteses per carrers i places donaven fe del combat que poc abans havia tingut lloc.

Conten que els carlins emplaçaren un canó al capdamunt del carrer Estudis Nous, que feia foc sobre el Mercadal; i que els artillers foren eliminats disparant-los des del darrera d'una casa de la cara sud de l'esmentada plaça. També un valent liberal, parapetat als Coberts de Ca la Vila, impedia l'accés dels carlins a la plaça de l'Església; però aquests sense pensar-s'hi gaire pujaren al terrat de la casa de darrera l'Ajuntament, foradaren la gruixuda paret i una vegada a les golfes de Ca la Vila, els fou fàcil baixar per les escales i sobtar per l'espatlla el seu enemic.

Els cronistes locals no es posen d'acord sobre el nombre de víctimes mortals hagudes en aquell sagnant combat. El senyor Joan Viladot parla de 32 i el senyor Puig i Ball de 28. Ja hem vist la referència aproximada d'aquella bona velleleta i per la meua part ha deixat en una trentena i així tothom quedarà bé.

Els ferits no els trobem comptabilitzats, però és de suposar que també foren nombrosos. I també els va tocar el rebre a les pobres bestioles companyes inseparables dels guerrers de l'antigor. Recordo haver sentit explicar, amb aquella solemnitat amb què la gent senzillana narra els fets, que l'han impressionada vivament, que davant de ca l'Autiva —l'actual número 3 del Raval de Puigverd— hi va caure mort un cavall blanc.

Lluís PONS i SERRA

GIRS DEL LLENGUATGE

En una reunió de més de deu persones, totes elles bastant versades en català, s'hi va fer la següent pregunta:

— Com ha *sentat* al carrer de Sió, la nova norma per a la circulació de vehicles?

Les respostes van ser, a partir de llavors, quasi generalment agafant la paraula *sentat*, com a component indispensable de totes les frases. Un exemple:

— Doncs, ha *sentat* molt bé!

La frase adequada amb el gir propi català, tal com podem veure, és aquesta:

— Doncs, hi ha caigut molt bé!

Tots ens podem adonar que hem d'usar el pronom *hi*, que a la primera i segona frase quedava suprimit i, sobretot, l'inadequat verb *sentar*, que en aquest cas és emprat per la influència del castellà (*Ha sentado*), per la paraula usual i correcta que la llengua posseeix, "*caigut*".

P. MORA

ENTREVISTA amb els Alcaldes dels cinc

Després de l'entrevista al Batlle d'Agramunt, publicada al número anterior de SIO, hem cregut escaient publicar aquest mes, les entrevistes fetes als alcaldes dels cinc pobles agregats que integren el municipi d'Agramunt, en un intent de donar a conèixer una mica més aquests pobles i els seus problemes, encara que som conscients que es fan i desfan moltes més coses i cosetes de les que aquí es puguin reflectir, no deixa d'ésser l'aportació d'un granet d'arena més per a poder conèixer el nostre municipi.

Els alcaldes entrevistats són, com tots sabreu, els de Montclar, Donzell, Mafet, Almenara i Les Puelles, als qui, dintre d'una xerrada més o menys informal, se'ls ha preguntat gairebé les mateixes qüestions, que són les següents:

- 1.— Breu resum de les dades biogràfiques.
- 2.— Com és que es va presentar per alcalde?
- 3.— Com pensa portar endavant l'administració?
- 4.— Es senten bé com a agregats a Agramunt? o pel contrari, s'estimarien més ésser agregats a un altre municipi, o fins i tot ésser municipi propi?
- 5.— Com són les relacions amb l'Ajuntament d'Agramunt?
- 6.— Quins són els problemes més importants que té plantejats el poble, i com pensa solucionar-los?
- 7.— Rep col·laboració per part del poble, o pel contrari posen entrebanca a la seva tasca?
- 8.— Vol afegir alguna altra cosa?

★ ★ ★

Començant per Montclar, ens posarem a parlar amb l'alcalde en Joan Vall i Majoral, que contestà així les nostres preguntes:

1.— Vaig néixer el 16 d'agost del 34, a Bellver d'Ossó, on vaig passar la infància i part de la joventut, cursant els estudis primaris a l'escola de Bellver fins als 16 anys, i als 18, em trasllado a Montclar, on he residit des de llavors dedicant-me a la pagesia.

2.— Em vaig presentar per alcalde a Montclar, perquè havent-me presentat com a candidat a l'Ajuntament d'Agramunt per les llistes de la UCD, ja havia donat el pas inicial per a fer un servei al poble, als veïns els devia semblar bé que em presentés, i vaig obtenir la majoria dels vots, per això vaig ser proposat per alcalde.

3.— Amb moltes ganes de treballar, ens proposem arreglar tot el que faci falta, i procurarem fer totes les millores que es puguin, perquè ja que sóc alcalde, crec que he de passar al davant de tot i també agafar-me al cap gros de la feina.

De fet, poc falta per arreglar, ja que queden molt pocs bocins per pavimentar, i l'enllumenat es va posar nou l'any passat. La xarxa d'aigua i clavegueram, excluint les petites avaries que sorgeixen de tant en tant, són en bones condicions.

4.— Les crítiques no es poden evitar mai, hem de reconèixer que anàvem més bé abans, ara bé, tal com van les coses, crec que ens hem d'unir i no de separar, per tant és més positiu ésser agregats que no municipi propi. La polèmica estava en agregats a Agramunt o bé a Artesa, jo crec que no canviaria gaire ésser-ne en un municipi o en un altre, i la gent sembla que ara estan contents tal com estem.

5.— Les relacions amb Agramunt, són bones, de fet, fa poc temps que sóc alcalde, i no hi han hagut encara gaires contactes, però esperem que tot vagi bé, i faré el possible perquè així sigui.

6.— Els problemes més greus que tenim, són potser, el del

transformador de la llum, que per poca tronada que faci, de seguida ens quedem a les fosques, i el mateix passa amb el telèfon, que també s'espalla continuament. La manera de solucionar totes les coses, és tenir diners, i ara no en tenim gaires, per tant, espero que més endavant solucionarem tot això.

També ens faria molta il·lusió fer una piscina, però haurem d'esperar que hi hagin més ingressos.

7.— No hi ha massa col·laboració que diguem, quan es fan les joves i les reunions, vénen gairebé tots, però no es veu la voluntat que hauria d'haver-hi.

8.— Fa poc temps que som a l'Ajuntament, i de moment no tenim massa experiència, però ja ho he dit sempre, que jo sóc alcalde per treballar junt amb tot el poble, i mirar sempre de millorar-lo.

★ ★ ★

En arribar a la Donzell, hi trobem un alcalde jove, en Josep M.ª Oliva i Rovira que ens diu el següent:

1.— Nascut a Barcelona el 29 de novembre del 56, vaig residir a la Seu fins a l'edat de 4 anys, que ens traslladarem a viure a la Donzell. Després d'anar uns anys a l'escola, vaig fer el batxillerat elemental a Agramunt, i actualment treballa de pagès a casa.

2.— Ens vàrem presentar dos grups a les eleccions, quedant guanyador el nostre, per això jo, com a cap de llista, vaig sortir alcalde.

3.— De moment, procurarem solucionar la qüestió econòmica, i anar arreglant els petits problemes que vagin sortint, i més endavant intentarem posar remei als problemes més grossos que té plantejats el poble.

4.— Crec que essent municipi propi, tindriem encara més problemes, per tant, ens sentim bé com a agregats a Agramunt.

5.— No hi ha hagut massa temps per a constatar aquestes relacions, però de moment marxen bé.

6.— Els problemes més importants que tenim plantejats, són el subministrament d'aigües, i el mal estat de la xarxa de clavegueres. Primerament, hauríem de canviar la bomba que hi ha al dipòsit que tenim a Mafet i que ens puja l'aigua fins a la Donzell, i després, també és necessari construir una depuradora d'aigües residuals, pels problemes que tenim en el lloc on fer-les desembocar, i per això, necessitem l'ajut de l'Ajuntament d'Agramunt i de la Diputació.

7.— Sí, el poble hi col·labora perquè té ganes de veure solucionats tots aquests problemes.

★ ★ ★

En Joan Massana i Llena, alcalde de Mafet, donà les següents respostes al mateix qüestionari:

1.— Sóc fill de Mafet, des del 6 de gener del 23, vaig cursar estudis primaris a l'escola de Mafet, i vaig estudiar després dos anys als "Hermanos" d'Agramunt, quedant-me posteriorment a casa treballant de pagès, cosa a la que encara em dedico.

2.— Voldria aclarir que jo primerament no em vaig presentar per alcalde, sinó com a vocal o membre de la Junta Administrativa, però després va resultar que vaig ésser el candidat més votat, i entre això i que tots els altres membres de la Junta estaven d'acord a proposar-me, vaig decidir acceptar aquesta responsabilitat.

3.— Pense portar-la endavant, amb l'ajut i col·laboració de tot

Pobles Agregats al Municipi d'Agramunt

el poble, procurant fer tot el que faci falta sempre que es pugui; el principal per a fer qualsevol cosa, és tenir diners, i de moment poc podem fer.

4.— Crec que un poble com Mafet, és massa petit per a ésser municipi propi, el normal és estar agregats a Agramunt, suposo que a tothom li està bé així, sempre i quan puguem administrar-nos nosaltres mateixos tal com ara estem fent.

5.— De moment no hi ha hagut gairebé cap contacte, suposo que l'Ajuntament d'Agramunt té molts problemes per a resoldre, i encara no s'ha dedicat gaire als pobles, a més en aquests temps, els pagesos també estem molt enfeïnats.

6.— Actualment estem fent gestions i mirant la manera d'aconseguir la instal·lació dels telèfons d'una manera raonable, és a dir sense aquests abusos que pretén la Companyia Telefònica.

Un altre dels problemes que haurem de procurar solucionar, és l'enllumenat deficient de la majoria dels carrers del poble que estan mig a les fosques.

7.— De problemes amb la gent del poble, fins ara no n'hi ha hagut cap, sembla que la gent està disposada a col·laborar, i no crec que ningú vulgui intencionadament posar entrebancs.

8.— Res més, només esperar que passat l'estiu i el cop de la feina, totes aquestes coses s'activin una mica més, i l'Ajuntament d'Agramunt col·labori i ens ajudi com ens van prometre.

★ ★ ★

Després d'aventurar-nos a passar pels infinits clots i barrancs de la carretera d'Almenara, podem arribar a trucar a la porta de l'alcalde en Josep M.ª Pijoan i Piquer, que molt amablement accepta la següent entrevista:

1.— Nat a Almenara a l'agost del 37, estudià a les Escoles Pies de Tàrraga, on hi cursà el Comerç, després es posà a casa seva, a treballar la terra.

2.— Ja havia estat alcalde els cinc anys anteriors, i ara, arribada l'hora de canviar, no ho volia tornar a ésser, però va resultar que com que a Almenara som poca gent, ens van apuntar a tots set veïns a la llista de candidats, i resultà que tots els altres em van votar a mi, és a dir, no vaig tenir cap més remei que tornar a acceptar el càrrec.

3.— En ésser tan poca colla, som tots membres de la Junta, i per tot el que es fa, ens reunim, en parlem, i ho fem entre tots, i ho seguirem fent així, ja que estem ben avinguts i no tenim aquests problemes que poden sorgir en altres pobles.

4.— Municipi propi, no. Es massa petit el poble. No tenim res contra Agramunt, ara bé, geogràficament és clar que estem més identificats amb altres municipis que amb Agramunt, inclús els problemes, la manera de viure i treballar són més similars als municipis de més a prop, però, som a Agramunt, i n'estem contents d'Agramunt, ens sentim una mica separats, però quan hi hagi la carretera, crec que ja serà una altra cosa.

Com a cosa curiosa, els podria dir de la "internacionalitat" d'Almenara que, administrativament, pertanyem al municipi d'Agramunt. Eclesiàsticament, a la parròquia de Tornabous, i, a la Comunitat de regants de la Fuliola, per assumptes d'aigua.

5.— Les relacions són bones, n'estem contents perquè es preocupen per nosaltres, ens atenen bé, i sempre han complert el que ens prometeren.

6.— Els dos problemes greus que tenim actualment són el telèfon i la carretera, perquè si fa falta alguna cosa urgent, sense telèfon, ho tenim bastant malament i si a més la carretera amb Agramunt és com és, ens trobem bastant incomunicats amb el centre del municipi.

Totes dues coses, estan ja tramitant-se, i sobretot la qüestió de

la carretera, sembla que ja és bastant a prop, i quan estigui feta, espero que llavors ja es podran venir a buscar els nens per a portar-los a l'escola d'Agramunt.

7.— La col·laboració del poble la tinc tota.

8.— Res més, sols esperar com acabo de dir, que es solucioni aviat els assumptes del telèfon i la carretera, per a poder apropar-nos més a Agramunt.

★ ★ ★

Per acabar aquest torn d'entrevistes, només ens falta Les Puelles; per això ens posem en contacte amb Joan Boncompte i Romeu, que ens diu el següent:

1.— Vaig néixer a Les Puelles fa 48 anys, vaig estudiar a l'escola d'aquí al poble fins als 12 anys, i després vaig continuar els estudis de comerç a l'Acadèmia d'Agramunt, acabat això, em vaig posar, als 16 anys, a treballar de pagès a casa. Actualment visc a Agramunt i continuo treballant la terra a Les Puelles.

2.— Ja havia estat alcalde anteriorment, als 25 anys, quan Les Puelles, Donzell i Montclar formaven municipi, i vaig ésser precisament jo qui va plantejar la disgregació d'aquest municipi per a integrar-lo a Agramunt. Doncs bé, abans de les eleccions ja ho tornava a ésser, i després d'aquestes hi segueixo amb el càrrec.

3.— De problemes administratius, no en tenim gaires, ja que tot ho tenim ben clar. En l'actualitat, encara estem pagant els crèdits que es van fer quan fa uns tres anys es va portar l'aigua al poble, cal remarcar que des de llavors ençà, totes les cases han tornat a llogar-se o a vendre's per a habitar-les.

4.— Com ja he dit, Les Puelles va agregar-se a Agramunt, quan jo era alcalde, i després d'aquests anys, continuem sentint-nos satisfets d'estar-hi agregats. Estem molt agraïts a l'Ajuntament anterior d'Agramunt, per les facilitats rebudes a l'hora de fer arribar l'aigua al poble.

5.— També estem en bones relacions amb el nou Ajuntament, i ja tenim alguns projectes en perspectiva.

6.— Els dos problemes més importants que tenim, són el fer arribar el telèfon, i arreglar la carretera, de les dues coses ja se n'està parlant, i espero que es puguin portar aviat a terme.

7.— Sempre m'han donat el suport i la col·laboració que feia falta, i en tot moment m'estan ajudant els altres veïns del poble, per arribar a fer possibles tots aquests projectes.

8.— Sols esperar que es realitzi aviat el referent a la carretera i el telèfon, i agrair a la redacció de SIO aquesta atenció que ha tingut envers el poble de Les Puelles.

★ ★ ★

Aquestes són les impressions dels alcaldes d'uns pobles que tenen molt que veure amb Agramunt, pobles que volen atancar-se a Agramunt i que Agramunt els recolzi i els ajudi a poder realitzar en molts casos serveis imprescindibles. I en les persones que representen aquests pobles, hem trobat gent senzilla, oberts i de tracte agradable que ens han fet més fàcil la nostra tasca, gent amb moltes ganes de treballar i de millorar el sistema de vida als nostres pobles, sense cap tipus d'apassionament polític i amb una única i senzilla filosofia: fer el que està bé, i deixar el que està malament, buscant la col·laboració del veïnat per a fer més fàcil la vida en comunitat.

Creiem, amb sinceritat, que mereixen tot el suport i col·laboració per part del municipi, i confiem que se'ls donarà.

Voldríem, finalment, agrair l'amabilitat que han tingut en dedicar-nos unes estones del seu temps en aquesta temporada de tanta feina al camp, i disculpar-nos per les molèsties que els hem pogut ocasionar.

EL DRET A L'AUTODETERMINACIÓ

El dret dels pobles a disposar lliurement del seu destí, es fonamenta en el reconeixement d'una personalitat nacional de dret, com una persona, i per això la base filosòfica del principi de les nacionalitats és la mateixa que el principi de la llibertat individual: el reconeixement de la personalitat.

Catalunya és una ètnia cultural i política ben diferenciada de la resta de l'estat espanyol, i amb una història pròpia que no és exactament, ni de molt, la història "del imperio", que durant tants i tants anys ens han volgut fer empassar. Concretant; Catalunya, vulguin o no, és una nació, amb una personalitat prou palesa, com perquè no tinguem necessitat de gastar més paper per parlar-ne; i això ho sabem nosaltres, ho saben ells, i ho sap tothom, però malgrat tot, continuem lligats a la política de l'estat; ara mitjançant una constitució forana, i que podríem qualificar de centralista i imperialista, i que degut a la mala actuació col·lectiva dels nostres polítics ha estat aprovada en majoria fins i tot al nostre país. Una constitució, que malgrat que ens reconegui com a nacionalitat, encara que d'una manera bastant difuminada, ens nega ja d'un bon principi el dret a l'autodeterminació entre d'altres, negant així la Carta Fundacional de les Nacions Unides, que en el seu dia varen signar alguns ministres espanyols, en la que entre altres coses diu: "Es reconeix el dret a l'autodeterminació de tots els pobles".

Actualment s'està discutint a les corts, el futur estatut d'autonomia de Catalunya; un estatut que entre la retallada que sofrirà a Madrid i el seu pobre contingut, ja des de la seva elaboració a Sau, serà molt minso, i que crec que com a catalans l'hauríem de votar negativament si no volem negar la nostra pròpia i esmorteïda realitat nacional. Sigui com sigui el tindrem, i haurem d'acceptar totes les seves petites concessions, i utilitzar-les per a continuar sense defalliment, i amb més esperit que mai la lluita aferriada pel redreçament nacional.

Cal lluitar des de l'escola fins a les fàbriques, cal lluitar per una televisió catalana, cal lluitar des de tots els mitjans d'informació i difusió, cal lluitar al carrer, amb veritables mobilitzacions populars si és possible, cal arribar i conscienciar a totes i cada una de les classes socials, cal però, no perdre l'esperança que algun dia ha de guanyar la força de la raó.

VISCA CATALUNYA LLIURE

Jordi PADULLÉS i SERRA

Jornada de protesta al Camp

Novament la pagesia ha fet sentir la seva disconformitat i el seu rebuig total a la política agrària del Govern de la UCD. Diversos fets (importacions de vi, puja d'adobs, llavors, maquinària; augment gas-oil) han provocat que els proppassat 27 de juliol, en plena època de feina, els pagesos exterioritzéssim el nostre malestar, però el motiu fonamental que realment ha incidit més fort, ha estat l'augment en un 106 per cent del preu del gas-oil i el sistema corresponent de retorn de 5 pessetes de subvenció per litre.

L'Administració vol que el preu del gas-oil agrícola sigui de 15 pessetes litre al sortidor i a partir d'aquí retornar cada sis mesos una subvenció de 5 pessetes per litre, que els pagesos aniríem a cobrar a la "Cámara Agraria". A totes les Organitzacions Campesoles de l'Estat els sembla bé menys, com quasi sempre, a la Unió de Pagesos que entenem que el preu ha d'ésser a 10 ptes. al sortidor.

Per què aquesta gent de la Unió sempre estan en desacord, us preguntareu? Bé aquest sistema de colorant al gas-oil que s'utilitza actualment junt amb una, encara més forta, inspecció per evitar que vagi a parar a sectors no agrícoles, és una alternativa acceptable; les subvencions amb cartilles, "cupos", hectàrees de terra, no és res més que burocràcia i paperam que condueix a crear confusió, "xanxullós" i quan això passa al nostre sector, tots sabem quins en són els beneficiats, no fa massa temps que en teníem la prova de tot això.

Però, allà on realment el Govern crec que té l'ull ficat i dirigeix els seus trets, és qui donarà aquesta subvenció i, és clar, ell vol que siguin les "Cámaras Agrarias". Hom recorda la forta polèmica que portaren les eleccions als esmentats organismes, i també el rebuig que va donar la pagesia catalana, amb una abstenció global del 80 per cent i en alguns pobles, fins i tot, hi hagué un boicot total. Aquest Govern "democràtic" no n'ha tingut prou en aquests pobles on no hi ha "Cámara" en retirar els crèdits als pagesos, en treure'ls el secretari fent-los anar a fer la "Hoja" del blat o del panís a la "Cámara provincial" on el mateix secretari, que a vegades és del seu poble, allí els la fa; com tampoc no n'ha tingut prou de, a través de "cámaras" ja constituïdes, fer-les servir per fomentar i potenciar candidatures del seu partit (UCD) per a les municipals; que ara amb uns mètodes més refinats (5 ptes. per litre) ens vulgui fer creure que les "Cámaras Agrarias" són necessàries, importants i imprescindibles, quan en una autèntica democràcia, la majoria guanya, (80% no van votar, 20% si ho van fer).

La conclusió que en trec de tot això, és que els pagesos cada dia ens hem de refiar més poc de ningú, ministres especialment, encara que ens donin un duro de subvenció.

Joan EROLES

QUINTA COLUMNA

El passat mes de juny es va realitzar la vacunació dels gossos, contra la ràbia. Ara, un mes més tard, seria interessant de saber-ne la quantitat que van ser portats al Veterinari per a complir amb aquest deure cívic que tots els posseïdors tenen envers els altres ciutadans i el mateix animal. Crec que quan el propietari el porta a vacunar li donen un certificat de vacunació i una placa per enganxar-la-hi al collar. Si jutgem aquest fet de la vacuna per la quantitat de gossos que porten collar, penso que són ben pocs els que van passar per aquest tràngol. Ja no vull creure que només van ésser immunitzats un nombre bastant migrat, però sí que és de creure que els propietaris tenen el deure de posar-los el corresponent collar i la placa que acredita la seva immunitat, quan no, encara que només sigui per donar confiança a la persona que essent mossegada per un ica té l'ai! al cor sols d'imaginar que pot esdevenir-se en perillosa. A més a més, hi ha algun gos que té fama de mossegar la gent. L'amo d'aquests gossos, més que cap, se n'ha de preocupar de tenir-lo ben fermat, i si el vol deixar passejar, que ho faci subjectant-lo amb una corretja.

Són en bon nombre els gossos que veiem pels carrers sense corretja ni collar, i encara que tinguin amo, donen la impressió que es troben abandonats. Gossos llops i d'altres de més petits, tot sovint es veuen agrupats en sis, set o deu. De nit, no són pas pocs els dies que els seus lladrucs desperten el veïnat. Quantes vegades veiem les bosses d'escombraries reventades, i escampades les deixalles per bons trossos de carrers. Al servei municipal de la llimpiesa no els deu fer gaire gràcia de trobar-s'ho escampat.

Ací a Agramunt, sembla, que no se'n té cura; en d'altres indrets i pobles no massa llunyans pareix que això no passa. Ho dic perquè tenen els jardins ben cuidats, i la gespa sense aquestes aclanides que podem veure en les poques zones verdes de la Vila, degudes majorment a les esgarrapades d'aquests animals; (a vegades també són motivades per les rodes de les motos de cross). Sembla, doncs, que l'ajuntament no s'hi amoïna; potser no ho veu o potser no ho vol veure. Sense cap mena de dubte que té coses més importants en què capficar-se, però aquesta i totes les que siguin per assegurar el benestar del veïnat, així com prevenir perills i mirar de solucionar-los, no s'haurien de deixar endarrerir. I al regidor de l'Ajuntament, encarregat en aquest assumpte, ¿es fa alguna cosa per posar-hi remei?

M.

VALOR EDUCATIU DE LES NOTES

Si no s'entreguessin les notes directament i habitualment als pares ¿quants anirien a enterar-se de com va el seu fill?

Les notes serveixen desgraciadament a molts pares, per a seguir de lluny els desenvolupament escolar dels fills, i es limiten a premiar-los si treuen bones notes, o a castigar-los si no els agraden. Però haurien de tenir en compte que les notes són fonamentalment per al propi alumne, no per als pares per exercir poder coactiu.

En rebre les notes, els pares haurien de valorar molt més les actituds del que es fa normalment, i no barrejar mai les actituds i els coneixements. No tots els alumnes tenen la mateixa capacitat i si un nen s'esforça en els estudis, encara que no tregui bones notes, no se'l pot exigir més, sinó animar-lo i estimular-lo perquè no perdi aquest interès.

La lectura de les notes l'haurien de fer conjuntament pare i mare, formar-se criteris compartits, comparar-les amb les avaluacions anteriors i amb les actituds del fill des de la vertent de casa: estudi, deure, comentaris, etc., i a partir d'aquí fer plans concrets de treball, programant estudis a casa, etc. Però mai fer una lectura comparativa entre els fills i llurs notes, perquè podria ser el principi de molts problemes posteriors.

El comentar les notes a sang calenta i fer-ne un drama, no soluciona res, com tampoc no és una solució posar un preu per "sobresaliente". Després de llegir les notes, els pares, haurien de fer comentaris amb el propi fill del perquè de les pujades o baixades, i també si és possible arribar a acords contractuals, perquè quan no compleixi amb l'estipulat, se'l pugui axigir, procurant que es comprometi a un temps mínim de treball.

Els pares han de tenir en compte que la batalla del col·legi es guanya gairebé sempre des de casa. Cada dia els pares s'han d'interessar pel treball fet al col·legi i comentar-ne els esdeveniments més interessants, demostrant més interès pels estudis que per les notes.

A cada entrega de notes, convindria una visita de pares a professors, i no només quan el nen va malament o quan ja no hi ha remei. Els pares no solament han d'informar-se sinó que també han d'informar i fer conjuntament estratègies controlant-les periòdicament, per donar sensació de front comú, sobretot quan resulta estimulador i motivador.

J. M.ª LLUCH

Cooperativa Agropecuària de Guissona

Tels. 20, 40 i 77
GUISSONA

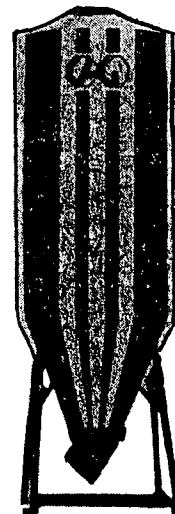
Pinsos Compostos

Escorxador general
Frigorífic

Medicaments i
Assistència Tècnica

Material per a la
Ramaderia

Secció Agrària

Una
llarga...
i dolça
tradició

Xocolata *Viladàs*

MAQUINARIA AGRICOLA

JOSEP MARTORELL

L. COMENGE

PINTOR - DECORADOR

EMPAPERATS - MOQUETES - CORTINATGES

Avda. J. Mestres, 7 - 2.º

AGRAMUNT

Telèfon 39 07 18

Catalunya: Espill del seu passat

AGOST de 1936

"...el territori de Catalunya es dividirà en les següents regions:

Regió primera, que comprendrà les comarques del Barcelonès, Vallès Oriental, Vallès Occidental, Baix Llobregat i Maresme, la capitalitat de la qual serà Barcelona.

Regió vuitena, que comprendrà les comarques de Noguera, Segarra, Urgell, Segrià i Garrigues, la capitalitat de la qual serà Lleida.

Regió novena, que comprendrà les comarques de Vall d'Aran, Pallars Sobirà, Pallars Jussà i Alt Urgell, la capitalitat de la qual serà Tremp.

Barcelona, 27 d'agost de 1936. Lluís Companys. El Conseller d'Economia i Serveis Públics, Josep Tarradellas".

(Decret del G. de la Generalitat, el qual establí la nova divisió del país català en regions i comarques. Text compilar per PAU VILA.— La Divisió Territorial de Catalunya.— E. Curial, Barcelona, 1977, pàgs. 162-163).

Des de sempre, la divisió territorial de Catalunya ha estat una realitat plena d'entrebancs. Ha estat i és un entrebanc encara ja que, com sabem, l'article 5.è de l'Estatut de Sau —que parla de les facultats d'estructuració dels ens territorials per part del Parlament Català—, fou un dels articles "aparcats" en el primer debat entre els parlamentaris catalans i la ponència consitucional del Congrés (1). Malgrat tot, no pot estranyar-nos aquest tipus de dificultats; la història de Catalunya-Castella ha suscitat una mena de dialèctica continuada en relació a la distribució administrativa del nostre país. Donem-hi una mirada.

L'imperi Carolingi, a començaments del vuit-cents, decidí administrar la Marca Hispànica a través de l'estructura comtal. Va ésser, doncs, l'estructura comtal la qual, una vegada assolida la configuració dels països catalans, o sigui, en plena independència política, cap allà el 1.300, hom dividí Catalunya en Vegueries. Tenim notícia de tres divisions diferents de les Vegueries de Catalunya: en els anys 1.304 (Agramunt era cap de Vegueria), en el 1.513 (Agramunt passà a ser sotsvegueria) i l'any 1.711, després del Tractat dels Pirineus (Agramunt fou reconegut de nou Vegueria). Podem dir, doncs, que les Vegueries han estat la divisió territorial històrica de Catalunya, independent o confederada, durant més de cinc-cents anys.

L'ocupació borbònica i el corresponent Decret de Nova Planta (1.716), acabaren amb l'antiga distribució en redistribuir el territori del Principat en dotze "Corregimientos", seguint la nomenclatura castellana. Un segle més tard, el canvi d'estructura política assajat a Cadis, l'any 1.812, donà nova significació al mot "Provincia". La distribució del territori espanyol en províncies quedà constitucionalment acceptada i definitivament aplicada a partir de l'any 1.833.

Catalunya, com sabem, a les darreries del segle XIX, assolí plena consciència política, i és, en aquest moment, quan apareix l'anomenat "moviment comarcalista".

El 16 d'octubre de 1.931, després d'haver-se presentat l'Estatut de Núria a les Corts republicanes, la Conselleria de Cultura de la Generalitat provisional de Catalunya creà una ponència per a l'estudi de la divisió territorial del país. Després d'un treball minuciós, exhaustiu i empíric, el dia 12 d'octubre de 1.932, el Consell de Governació donà el vist-i-plau al projecte, segons el qual, Catalunya restava dividida en 38 comarques aplegades en 9 Vegueries. Un conjunt de circumstàncies retardà excessivament la ratificació del projecte per part del Parlament Català i, paradoxalment, una vegada iniciada la Guerra Civil, aparegué l'ocasió d'ésser aprovat oficialment. Cal dir però, que motivacions d'Economia de guerra, i no altres, acceleraren l'esmentat Decret, i també, que la substitució de l'entrançable mot històric de Vegueries substituït pel de Regions, fou degut a la forta influència política de la CNT en el si del Govern de la Generalitat en aquells moments.

Com sabem, l'any 1.939, per Decret, es dividí de nou Catalunya en províncies i, ara, precisament en aquests dies d'agost de 1.979, es renova la discussió històrica entre ambdós poders —el central i el català— en el nou marc de l'Estatut de Sau.

Joan NOVELL

(1) "LA VANGUARDIA", 21 de juliol de 1.979; p. 11.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

MES DE JULIOL

NAIXEMENTS:

Sergi Hernandez Fernandez dia 17

DEFUNCIONS:

Maria Pla i Masana, 73 anys, dia 19

PLUJA CAIGUDA DURANT EL
MES DE JULIOL

Dia 22	2.6	litres m. ²
" 30	0.2	"
Total	2.8	litres m. ²

L'Observador: DEUDAT PONT

Pregueu a Déu per l'ànima de

*Francesc Grau
i Pijuan*

que morí cristianament
el dia 10 d'Agost de 1979,
a l'edat de 55 anys.
confortat amb els Auxilis Espirituals.

A. C. S.

La seva apenada esposa: Pepeta Vicens; filles, M.ª Teresa i M.ª Dolores i la família tota, us demanen una oració i agraïxen a tothom les mostres de condol i d'afecte rebudes.

AGRAMUNT, agost de 1979

L' Ajuntament Informa

HISENDA

Durant tot el mes de juliol han estat exposades a Ca la Vila les llistes dels morosos al pagament dels diferents impostos municipals. El dia 31 s'acabà el termini de pagament amb recàrrec, primer un 10% i després un 20%, a partir d'aquesta data i tal com s'acordà en un Ple municipal, començaran els tràmits per l'embargament.

En el mateix plenari foren aprovades les noves ordenances fiscals per tal d'aproximar una mica la recaptació de cada un dels serveis al seu cost real.

També s'aprovà acceptar el préstec del Banc de Crèdit Local, de 1.505.857 ptes. que és tot el concedit del pressupost extraordinari de deutes que puja 4.504.000 ptes. Les condicions d'aquest préstec són a tornar en deu anys i amb un interès compost del 10'20% anual.

Així mateix s'acordà l'aportació de 500.000 ptes. per acabar de pavimentar la carretera de La Donzell, amb inclusió de l'arranjament de l'entrada a la carretera de Montclar i l'entrada a Agramunt, per a la carretera de Balaguer.

OBRES

El dia 28 es reuniren als empresaris d'obres per a entregar-los el projecte d'arranjament dels Serveis de les Escoles Nacionals i un per la construcció de nous nínxos al cementiri. Els empresaris hauran d'entregar les condicions en sobres tancats, que seran oberts posteriorment en la seva presència, i s'atorgaran les obres a qui les ofereixi en millors condicions. L'arquitecte municipal serà l'encarregat de vetllar que en el transcurs de l'obra es compleixin estrictament aquestes condicions.

Mentre s'elaboren i s'aproven les Normes Subsidiàries d'Urbanisme s'ha cregut convenient i necessari la redacció d'un Pla de Delimitació del Sòl Urbà de la població per evitar l'expansió del casc urbà que, com ja explicarem en altres ocasions, tan perjudicial és per la bona ordenació de la població.

SERVEIS

Es va tenir cura de millorar la conservació de les diferents zones verdes de la població amb adquisició de material adequat, rec per aspersió, màquina per tallar gespa, etc. Malauradament aquest servei es veu molt difícil per la manca de civisme d'un sector de la població que sembla que disfruta destrossant els béns comunitaris, no ja solament en aquestes zones sinó en tot el casc urbà. El Consistori és plenament conscient de la paulatina degradació dels nostres carrers i places per aquest i d'altres motius i està disposat a actuar amb el màxim rigor, una vegada compti amb els mitjans adequats per a fer-ho, que confiem que siguin al nostre abast en el moment que el lector llegeixi aquestes notes.

PERSONAL

Aquest és un capítol que necessitava una profunda reestructuració, que ara s'està portant a terme. És imprescindible que les accions que decideixi el Consistori, puguin ser complides amb la màxima rapidesa i la major eficàcia. Ultra el personal de Secretaria, aquest és el personal que de moment sembla imprescindible: Un guarda municipal, un agutzil, un vigilant, un encarregat, un encarregat d'aigua, un paleta, un electricista, tres per escombraries i neteja i dos peons. L'escorxadador serà entregat a serveis contractats.

CULTURA

Ja ha quedat definitivament fixat el programa d'actes per a la propera Festa Major. No creiem necessari extreure'ns sobre aquest punt, ja que ben aviat tothom tindrà el programa Oficial a les mans.

Ja ha quedat definitivament aprovat el nou nomenclator dels carrers i places que serà editat i repartit per totes les cases. Paulatinament s'aniran posant plaques a tots els carrers, al ritme que la disponibilitat monetària ho permeti.

El diari Avui ja és present a Ca la Vila i en l'últim plenari es donà lectura a un escrit de l'Ajuntament de Capellades que ha fet una crida a tots els Ajuntaments de Catalunya per a que ajudin a l'únic diari en català d'àmbit nacional amb una aportació del 0'1% del pressupost municipal. El proper Ple decidirà.

Entre molts altres assumptes, destacarem l'assistència de representants del nostre Consistori a la reunió informativa que sobre el canal Segarra-Garrigues es celebrà el dia 20 a Sant Martí de Riucorb. La polèmica sobre els pantans de Rialb, Tres Ponts, etc., encara no ha acabat, ja que hi ha interessos contraposats entre les nostres comarques el que és evident, però, és la necessitat d'aprofitar tota l'aigua possible, que a judici de molts tècnics pot ser rodada, la que arribi a les nostres contrades.

També el nostre Ajuntament estigué present en l'Assemblea de batlles i regidors de la comarca de l'Urgell, que tingué lloc el dia 22 a Tàrnega, en suport a l'Estatut de Sau que en aquells moments es negociava a Madrid. Entre altres acords es prengué la resolució de celebrar a cada població un Plenari extraordinari per abonar aquestes negociacions.

Parlant dels viatges del Consistori, hem de dir que és política del nostre el fer-ne els més possibles, quasi cada setmana a Lleida per a visitar tant les diferents delegacions dels ministeris com la Diputació, ja que és molt necessari anar vetllant allí els interessos agramentins, almenys mentre no canviï la política vers l'administració local.

Ens interessa ara puntualitzar quelcom que podríem denominar l'afer dels cotxes del mercat.

1.— Als agramentins ens costava una mitjana de 20.000 ptes. mensuals el sosteniment d'aquest servei. A més els usuaris pagaven bitllet a l'empresari dels cotxes que en època escolar aprofitava a vegades el servei del transport escolar per a portar la gent al mercat.

2.— Fet un recompte de les persones que usaven del servei, sortí a unes 60 cada mercat. Pot ser possible que fos una època dolenta, començament d'estiu.

3.— Es féu una crida a tots els botiguers, per exposar-los l'assumpte i demanar-los la col·laboració en el sosteniment econòmic del servei. Això no fou admès i la majoria afirmà que si havien de pagar, els cotxes ja podien plegar.

4.— La llei prohibeix el finançament d'aquest servei. Pot destinar-s'hi alguna subvenció.

5.— El Consistori s'alegraria que es formés algun tipus d'associació, (cambra de comerç, unió de botiguers, etc.) i així ho manifestà en la reunió, que defensés els interessos concrets dels seus afiliats i amb la qual l'Ajuntament certament col·laboraria amb gust.

Per últim, donar compte de la moció aprovada per majoria en el Ple extraordinari del dia 26 de juliol. Diu així:

Manifestar l'adhesió al contingut del projecte d'Estatut aprovat per l'Assemblea de Parlamentaris de Catalunya (Estatut de Sau), que reclamen tots els ciutadans de Catalunya, independentment del seu lloc d'origen.

Exigir l'aprovació, amb urgència i sense modificacions de contingut, del projecte d'Estatut.

Transmetre la nostra resolució als vint-i-un parlamentaris catalans que han assumit la defensa del projecte a les Corts i manifestar el nostre suport a la seva tasca.

Iniciar en el poble la tasca que canalitzi la voluntat de tots els ciutadans a favor de l'Estatut d'Autonomia.

Reclamar que aquest Estatut sigui aprovat abans de l'Onze de Setembre de mil nou-cents setanta-nou.

LLICENCIES D'OBRES

Sr. Vicent Carbó Torrents, tancar balcó en forma tribuna. Ctra. Artesa.

Sr. Antoni Guixé Solé, tancar solar o pati al Raval Puigverd.

Sr. Josep M.ª Jolonch Puig, construir piscina amb depurador Carrer Gasolinera.

Sr. Sebastià Márquez Méndez, construir cobert al corral. Extramurs Castell.

Sr. Jaume Marina Figuera, tancar jardí i obres interiors. Ctra. Tàrraga.

Sr. Josep Fitó Vicens, treballs desmunt solar adquirit a M. Ribera. Extramurs Vilavella.

Sr. Josep Fitó Vicens, obres interiors. Avda. Marià Jolonch.

Sr. Rossend Perucho Fillet, arreglar teulada casa propietat. Carrer Carabassa.

Sra. Maria Martí Escudé, diverses obres interiors. Raval Sant Francesc.

Sr. Angel Mas Grau, arreglar terrassa casa propietat. Carrer Angel Guimerà.

Sra. Montserrat Soldevilla Santesmases, obres interiors. Circumvalació.

Sr. Josep Martorell Badia, obres ampliació oficines. Avda. M. Jolonch.

Sr. Gabriel Serra Beneit, reforma coberta casa propietat. Raval Puigverd.

Sr. Pere Duran Rubio, tancar solar o pati. Avda. Clos.

Sra. Victòria Sala Capdevilla, obres interiors en vivenda. Sant Joan.

Sra. Montserrat Ribera Valls, obres cobert. Extramurs Castell.

Sr. Pere Penella Duran, obres interiors en vivenda. Agregat de Mafet.

Sr. Pere Boncompte Aisedà, demolició cobert. Circumvalació.

Sr. Salvador Altisent Ribalta, obres al garatge. Avda. A. Ros.

Sr. Pere Castellà Mallol, obres interiors en vivenda. Sabateria.

Sr. Josep M.ª Jolonch Puig, tancar piscina. Carrer Gasolinera.

Religioses Concepcionistes, obres interiors a l'edifici. Angel Guimerà.

PRESES D'AIGUA POTABLE:

Sr. Joan Reinoso Marfán, a la vivenda de l'Agregat de Puelles.

Sr. Francesc Boncompte Aisedà, a la vivenda de l'Agregat de Puelles.

Sr. Miquel Serrano Esteban, a la vivenda. Passeig de Josep Brufau.

Sr. Pere March March, vivenda als patis del Sr. Piñol. Asgous.

Sr. Ramon Creus Lluch, solar al paratge de la Capella.

CONNEXIONS XARXA DE CLAVEGUERES:

Sr. Pere March March, vivenda als patis del Sr. Piñol. Paratge Asgous.

LLICENCIES DE GUALS PERMANENTS:

Sr. Josep Flores Baró, al garatge carrer Circumvalació.

ALTRES LLICENCIES:

Sr. M.ª Angels Sarnago Omedes, col·locació aparell acondicionament aire. Carrer Sió.

Sr. Joan Mora, caseta Tir via pública dies Festa Major, en aquesta localitat.

Sr. Joan Villalta i Sra. Antònia Gili, per a obtenir permís per al projecte tècnic a tenor de l'Apartat 2, on, Art. 81, de la Llei del Sòl.

Sr. Joan Jové Solé, per haver transcorregut amb excés, termini concedit en sol·licita de nou per la part que li falta construir.

Srs. Vicens Bonet, S.A., trasllat indústria des de carrer Sabateria al d'Extramurs Sta. Esperança.

FACTURES APROVADES:

Garatge Secanell	1.661
Quinta de la Salut	8.240
Josep Fernández	34.361
Arpalsa	2.000
Miquel Rovira	1.565
Calixte Roqué	8.810
Transports Bernaus	1.580
Estació Servei Agramunt	12.973
Sugrañes i Cia.	7.982
Comercial E. C. O.	9.350
Ajuntament Almenara	7.900
Assegurances Socials Personal Contractat	96.558
Nòmina Personal	470.736
Comercial Torres	1.064
Cia. Telefònica N. Espanya	3.530
Miquel Paris	1.486
Autocars Torres	17.200
Josep M. ^a Fornes	42.103
Viatges Oficials Sr. Alcalde	2.560

Total salvant errada 731.659

FESTA MAJOR 1979

La Comissió de Festes comunica a tots els agramuntins i agramuntines, que per la Festa Major, hi haurà un concurs de guarniment de balcons.

PARTICIPEU-HI!

Ja us anirem informant.

ELS COMUNALS SÓN DEL POBLE

Es veritat que la persona necessita una sanitat eficient, i un ensenyament competent, i un sistema de comunicacions còmode, i uns salaris justos... Evidentment. Però la persona, a més, també necessita un temps per a no fer res: per a vagar; necessita uns espais d'oci per a disfrutar d'aquell nivell més íntim i irrenunciable de llibertat. Si durant la setmana hem hagut d'atendre la feina obligada, el dissabte a la tarda i tot el diumenge són espais per a dedicar-los a uns altres aspectes de la nostra existència i convivència. Les persones necessitem l'oci com un element enriquidor de la nostra personalitat. Un treball sense oci, sense esbarjo, sense lleure, és absolutament embrutidor. Cal que la feina tingui uns límits que garanteixin la seva salubritat, una salubritat no tan física, que també, com moral o psicològica.

El problema no és que aquest oci ens manqui. Tothom té a favor seu un dia i mig d'esbarjo. Les reglamentacions laborals han assolit aquesta conquesta. I possiblement la cosa no parará aquí, sinó que una de les metes a assolir és la setmana de sis jornals de set hores cada un. Bé; però, què en fem de l'oci, com l'omplim? L'esbarjo no es pot aconseguir passejant totes les hores en cotxe, o en moto, o bé libant coca-coles a cada cantonada, o fent el subhastat sense treva, o dedicant tot l'alè a col·leccionar segells, ales de mosca o *bitoles*... L'oci és un espai buit de treball que s'ha d'omplir amb la dedicació a una colla d'activitats que ens enriqueixin d'una manera que no és la pròpia de la feina quotidiana. La lectura, la música, la naturalesa, els viatges, els museus, el col·leccionisme, la convivència amb els nostres grups més propers, etc. són elements amb els quals podem satisfer l'oci. Un amic meu dedica unes hores del lleure a seure al dintell de la porta de casa seva i observar la gent com passa; i s'hi aplica tan bé, que hom diria que ha llegit molts llibres de psicologia. Veure com les persones viuen, estan, són, o es relacionen, és una forma d'aprendre moltes coses, especialment a esmenar allò que en els altres no ens plau i que, si ens hi identifiquem, veurem que ens empobreix.

Però si bé podem llegir, escoltar música, col·leccionar insectes, ordenar fòssils i pedres més o menys arcaïques, nosaltres no tenim un museu en què es guardin els objectes que són testimoni de la nostra història més o menys immediata o més o menys remota. Viles i pobles molt més petits que Agramunt tenen un espai en el qual guarden i

ensenyen degudament ordenats, classificats i estudiats testimonis de la cultura pròpia al llarg del temps. Però nosaltres no tenim un museu. Costa molt tenir un museu, costa molt de mantenir-lo, costa molt de fer-lo? Gens. I de què serveix un museu? Un museu serveix per a ensenyar als forasters allò que nosaltres som i hem estat. La història no comença i acaba en cada un de nosaltres, sinó que és un espai de cultura que s'ha bastit entre tots i entre tots continua generant-se.

Però potser caldria atendre a d'altres espais per a poder satisfer l'oci d'una manera més directa, fàcil i enriquidora. Caldria pensar en els espais geogràfics de què disposem per a sortir al camp i viure unes hores en ell, amb la garantia que cap "propietari" ens en foragitarà. Perquè és curiós com el camp, el camp verge, silvestre, el camp erim encara sigui d'algú. Doncs bé, nosaltres, com a petita comunitat que som, no disposem d'uns espais geogràfics o rústecs on esplaïar-nos amb tot el dret que tenim de poder ser dins la naturalesa allunyada de les fàbriques, dels despatxos, de les aules, etc. No tenim un tros de terra on lliurement sense malmetre cap dret de ningú, ens puguem dedicar a fer foc, coure unes menges i disfrutar de la bellesa que serveix la nostra contrada. On van els nens i nenes els Dijous Gras? On anem a menjar-nos la "Mona"? Per on ens fiquem el dia que ens vénen a veure de lluny i els volem mostrar la bellesa de la nostra terra?

No sé, però crec que és anunciar un dret molt elemental dir que qualsevol agramuntí exigeix un espai des del qual, sense malmetre cap interès legítim, pugui satisfer l'interès, tant o més legítim, de disfrutar del camp amb tot allò que de mineral, botànic, zoològic, ecològic, etc., etc. guarda. Aquest dret potser podria ser acomplert amb els comunals del nostre ajuntament. Però encara en té de comunals el nostre ajuntament, o algú se'ls ha sarpat sense cap mena de legitimitat, sense tenir en compte que els COMUNALS SON DEL POBLE?

Guillem VILADOT